

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Veiviser til miljøfakta 2011

Veiviser til miljøfakta 2011

Dette heftet inneholder et utvalg av statistikkene utgitt siste året og fungerer dels som en oversikt og dels som en veiviser til mer omfattende beskrivelser og statistikk i nyhetsartikler, fagrapporter og statistikkbanken.

Heftet er også tilgjengelig i elektronisk format på http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/. Et klikk på web-adressene i «Mer informasjon»-boksene gir direkte tilgang til oppdatert statistikk.

Innhold

Tilgang og bruk av naturressurser

Energi.....	2
Jordbruk	6
Skog.....	8
Vilt.....	9
Fisk	10
Vann.....	11
Areal.....	12

Forurensning og miljøproblemer

Klima	16
Luftforurensning.....	21
Støy.....	26
Kjemikalier	27
Vannforurensning	28
Avfall	30

Miljøvernutgifter

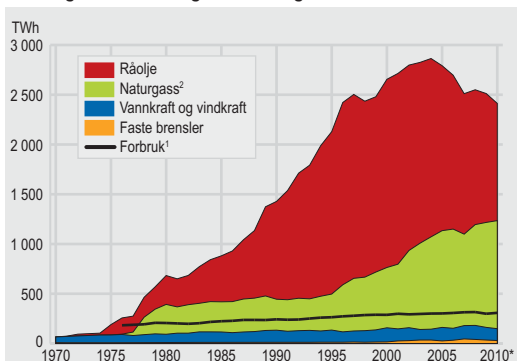
Miljøvernutgifter	34
-------------------------	----

Standardtegn

Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpige tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimalskilletegn	,

© Statistisk sentralbyrå, november 2011
Trykk: Møklegaards Trykkeri AS

Uttak og bruk¹ av energivarer i Norge

¹ Inkludert energisektorene, ekskludert utenriks sjøfart.

² Inkludert faklet naturgass.

Kilde: Energistatistikk, Statistisk sentralbyrå, Oljedirektoratet og NVE.

Produksjon av olje, gass og kull i verdens største produsentland. 2010*

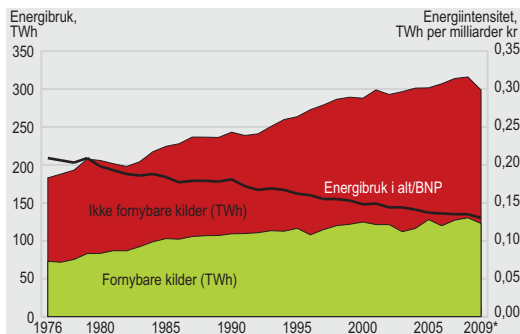
	I alt		Olje Mill. tonn	Gass Mill. tonn o.e.	Kull Mill. tonn o.e.
	Mill. tonn o.e.	Prosent- andeler			
Verden	10 465,3	100	4 065,6	2 719,0	3 680,7
Kina	1 960,4	18,7	199,9	81,0	1 679,6
USA	1 392,4	13,3	351,0	503,1	538,4
Russland	1 209,0	11,6	504,1	523,6	181,4
Saudi Arabia	547,8	5,2	481,0	66,9	0,0
Iran	354,4	3,4	230,9	122,7	0,8
India	332,4	3,2	41,9	42,4	248,2
Canada	329,7	3,2	163,1	132,2	34,5
Australia	317,4	3,0	24,0	43,1	250,4
Indonesia	316,9	3,0	47,8	76,7	192,4
Mexico	198,7	1,9	155,5	38,4	4,8
Norge	193,5	1,8	101,1	91,1	1,3

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/energiregn/ http://www.ssb.no/ogprodre/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/energiregn/
IEA	http://www.iea.org

Samlet energibruk¹ per enhet brutto nasjonalprodukt (BNP²) og energibruk (TWh) fordelt på fornybare og ikke-fornybare kilder

¹ Inklusive energibruk i energisektorene (også faking) og energibærere brukt som råstoff

² BNP i faste priser (2009-kr). Utenriks sjøfart ikke inkludert.

Kilde: Statistisk sentralbyrå..

Energibruk per innbygger. Utvalgte land. kWh/innbygger

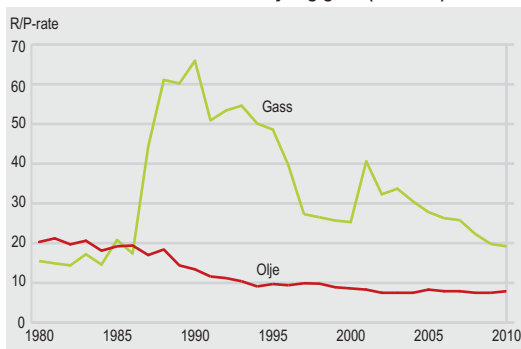
	1990	2000	2009
Verden	19 592	19 402	21 116
EU-27	40 657	41 011	38 882
Island	96 234	129 617	192 452
USA	89 939	94 582	82 653
Finland	66 882	73 215	72 999
Norge	58 190	67 674	68 754
Sverige	64 794	62 982	57 376
Japan	41 760	48 041	43 556
Danmark	39 693	41 017	39 589
Kina	8 932	10 188	19 919
India	4 382	5 288	6 874

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/emner/01/03/10/rapp_201131/ http://www.ssb.no/emner/01/rapp_indikator_utvikling/
IEA	http://www.iea.org/

Levetid for norske reserver av olje og gass (R/P-rate)^{1, 2}

¹ Levetiden er uttrykt som R/P-rate som viser forholdet mellom totale reserver og siste års produksjon.

² Pga. endring i klassifikasjonssystemet for petroleumsressurser er det brudd i tidsserien mellom 2000 og 2001.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Oljedirektoratet.

Verdens påviste reserver av fossile energivarer

	Olje Mrd. tonn	Gass Mrd. m ³	Kull Mrd. tonn
Verden per 31. desember 1989	1 006,4	122,4	..
Verden per 31. desember 1999	1 085,6	148,6	..
Verden per 31. desember 2010	1 383,2	187,1	860,9
Nord-Amerika ¹	74,3	9,9	245,1
Latin- og Mellom-Amerika	239,4	7,4	12,5
Europa inkl. tidligere Sovjetunionen	139,7	63,1	304,6
Midtøsten	752,5	75,8	1,2
Afrika	132,1	14,7	31,7
Asia og Oceania	45,2	16,2	265,8
Norge ²	6,7	2,0	0,0

¹ Nord-Amerika inkluderer Mexico.

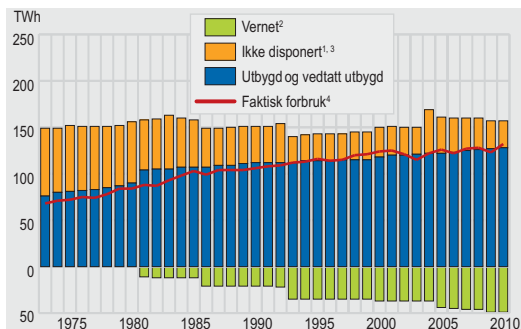
² Norske kullreserver på Svalbard var om lag 24 millioner tonn i 2010.

Kilde: BP – Statistical Review of World Energy 2011 og Store Norske Spitsbergen Kulkompani – Årsrapport 2010.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/olje_gass/
Siste publisering	http://www.ssb.no/ogprodre/
BP	http://www.bp.com

Vannkraftressursene fordelt på utbygd, ikke disponert og vernet. Faktisk forbruk

¹ Inkluderer forhåndsmeldte og konsesjon søkt. ² Vassdrag som er varig vernet av Stortinget er ikke med i tallene før 1981. ³ Den store økningen i 2004 skyldes at små kraftverk mellom 50 kW og 10 000 kW er tatt med i potensialet. ⁴ Brutto forbruk som inkluderer nett-tap og forbruk i kraftstasjonene.

Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Kraftutveksling mellom Norge og andre land. GWh

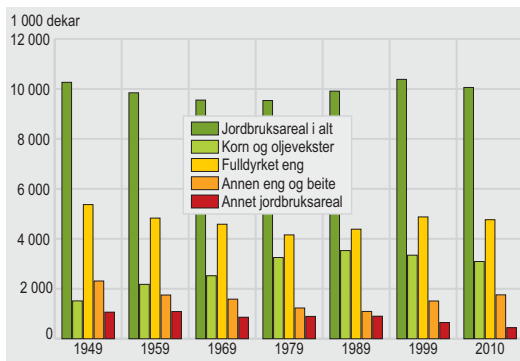
	1990	2000	2009	2010
Fra Norge til andre land				
I alt	16 401	20 529	14 633	7 123
Sverige	12 329	15 763	7 768	4 174
Danmark	3 958	4 634	3 834	1 459
Nederland	0	0	2 920	1 377
Finland	114	131	112	114
Til Norge fra andre land				
I alt	408	1 474	5 650	14 673
Sverige	399	919	2 634	7 993
Danmark	7	146	1 453	4 056
Nederland	0	0	1 215	2 259
Russland	0	236	223	209
Finland	2	174	126	156
Netto eksport i alt fra Norge	15 993	19 055	8 983	-7 549

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/elektrisitetaar/ http://www.ssb.no/muh/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/elektrisitetaar/ http://www.ssb.no/tabell/muh/

Jordbruksareal i drift

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andel av totalt jordbruksareal som er økologisk drevet eller under omlegging til økologisk drift i de nordiske landene. Prosent av jordbruksarealet

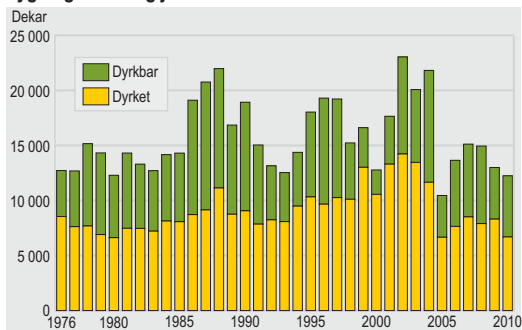
	Norge	Sverige	Danmark	Finland
1991	0,2	1,0	0,6	0,3
1995	0,6	2,6	1,4	2,1
2000	2,0	5,4	6,0	6,6
2005	4,2	6,9	5,4	6,5
2010	5,7	14,2	6,4	7,5

Kilde: Norge: Debio og Statistisk sentralbyrå, Sverige: KRAV og Statistiska centralbyrån/Jordbruksverket, Danmark: Plantedirektoratet og Danmarks Statistik, Finland: KTTK/Evira og Tike.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/stjord/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/stjord/

Irreversibel avgang av dyrket og dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven og jordloven

Kilde: Statens landbruksforvaltning og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Samlet gjødselmengde nitrogen og fosfor fra handels¹- og husdyrgjødsel². Tonn

	Nitrogen		Fosfor	
	Handelsgjødsel	Husdyrgjødsel	Handelsgjødsel	Husdyrgjødsel
1990	110 418	42 425	16 002	12 030
2000	107 410	39 331	13 325	12 578
2005	106 882	38 871	12 660	12 395
2008	116 351	37 758	13 403	12 302
2009	82 549	37 655	7 071	12 237
2010	83 081	37 558	7 669	12 157

¹ Handelsgjødsel gjelder omsatt mengde fra grossister og importører. Tallene for 2008, 2009 og 2010 er betydelig påvirket av hamstring pga. forventet sterk prisøkning i 2009.

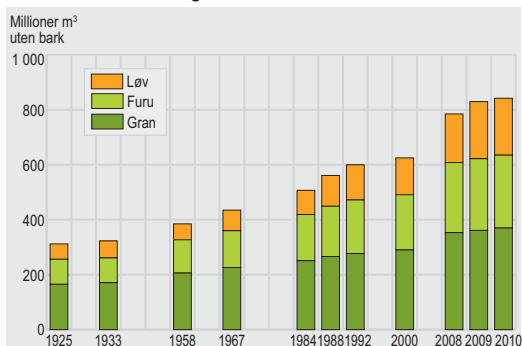
² Faktorene for beregning av N fra husdyrgjødsel er endret og noen flere husdyr inngår i beregningene.

Kilde: Mattilsynet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/jordbruk/ http://www.ssb.no/emner/10/04/jordbruk_miljo/
Siste publisering	http://www.ssb.no/kofola/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/kofola/

Volum av stående skog¹

¹ Fra og med takstperioden 2005-2009 inngår også skog over barskogsgrensa.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Landsskogtakseringen.

Skogareal og annet trebevokst areal i utvalgte europeiske land

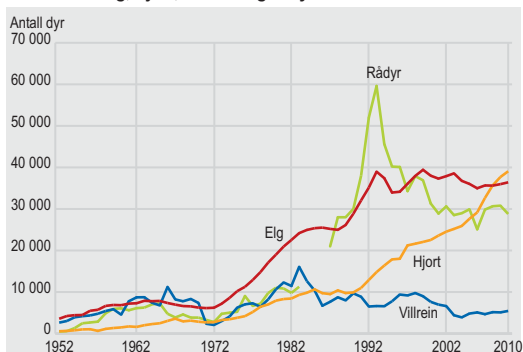
	Skogareal. 1 000 km ²	Trebevokst areal. 1 000 km ²	Skog per innbygger. Dekar
Norge	101	27	21,1
Sverige	282	30	30,6
Finland	222	11	41,8
Danmark	5	0	0,9
Storbritannia	29	0	0,5
Tyskland	111	0	1,4
Frankrike	160	16	2,6
Spania	182	96	4,0

Kilde: The Global Forest Resources Assessment 2010, FAO.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/lst/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/lst/
FAO	http://www.fao.org/forestry/fra/en/

Antall felte elg, hjort, villrein og rådyr

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Gjennomsnittlig antall drepte rovdyr per år

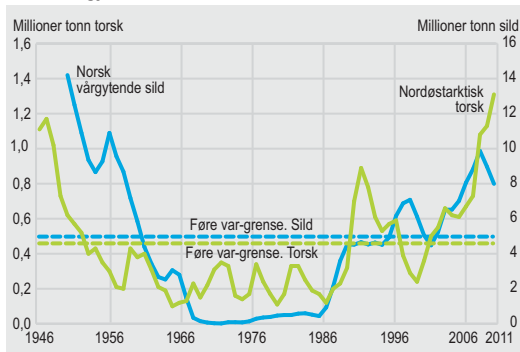
	Ulv	Bjørn	Jerv	Gaupe
1866-1875	42	122	59	157
1926-1935	4	3	12	4
1966-1975	-	-	17	43
1996-2005	4	5	37	87
2006/07	2	4	79	82
2007/08	5	13	77	111
2008/09	5	12	90	136
2009/10	8	18	89	147
2010/11	13	10	105	157

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/rovdyravg/ http://www.ssb.no/elgjakt/ http://www.ssb.no/hjortejakt/ http://www.ssb.no/reinjakt/ http://www.ssb.no/srjakt/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i sidene for Siste publisering

Gytebestand og føre var-grense for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild

Kilde: Det internasjonale havforskningsrådet – ICES.

Fangstmengde etter hovedgrupper av fiskeslag. Salg av oppdrettet laks og ørret. 1 000 tonn

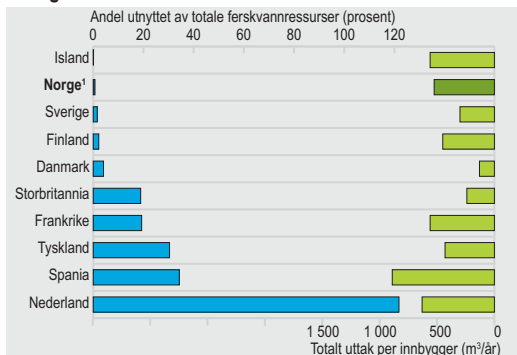
	1980	1990	2000	2010*
Fiskerier. Fisk og skalldyr, i alt	2 400	1 592	2 699	2 674
Pelagisk fisk	1 703	1 101	2 079	1 793
Torsk og torskartet fisk	599	315	479	675
Flatfisk og bunnfisk	27	88	63	53
Annen fisk	21	15	8	3
Skalldyr og bløtdyr	50	73	71	150
Oppdrett, laks og ørret	8	150	489	982

Kilde: Fiskeridirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fiskeri/ http://www.ssb.no/fiskeoppdrett/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/fiskeri/ http://www.ssb.no/tabell/fiskeoppdrett/
Eksterne kilder	http://www.fiskeridir.no/ http://www.imr.no http://www.ices.dk

Andel utnyttede ferskvannsressurser og uttak per innbygger. Utvalgte land

¹ Tall for Norge er oppdatert i henhold til nye beregninger i Statistisk sentralbyrå.

Kilde: OECD og Statistisk sentralbyrå.

Forbruk av ferskvann i næringer og husholdninger¹. 2006 eller senest beregnede år

Brukergruppe	Estimert vannforbruk Mill. kubikkmeter
I alt	2 549
Husholdninger	372
Primærnæringer	845
Industri	1 027
Bergverksdrift	44
Tjenesteyting	127
Annet	134

¹ Lekkasjer er ikke tatt med.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

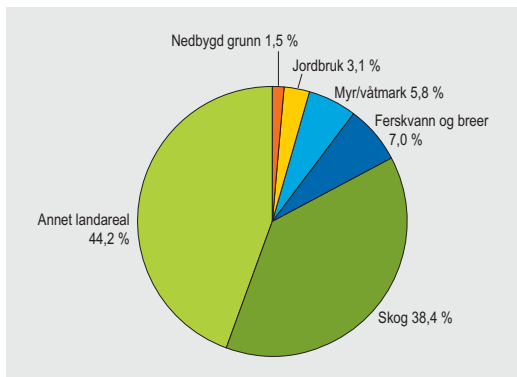
http://www.ssb.no/vann_kostr/

Statistikkbanken

http://www.ssb.no/tabell/vann_kostr/

Areal

Arealfordeling etter hovedkategorier av arealdekke. Norges hovedland

Kilde: Statens kartverk, Norsk institutt for skog og landskap og Statistisk sentralbyrå.

Samlet areal og arealfordelinger¹. 2011. km²

	I alt	Arealfordeling land/vann		Arealfordeling fastland/øyer	
		Land	Ferskvann	Fastland	Øyer i saltvann
Kongeriket Norge	385 186	365 246	19 940	301 483	83 672
Hovedlandet	323 787	304 248	19 539	301 483	22 275
Svalbard	61 022	60 627	395	.	61 020
Jan Mayen	377	371	6	.	377

¹ Tallene for land/ferskvann er kvalitetsjustert og summen av disse avviker noe fra summen av fordelingen fastland/øyer i saltvann.

Kilde: Statens kartverk.

Mer informasjon

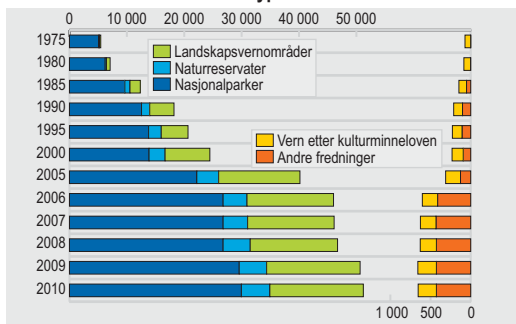
Siste publisering <http://www.ssb.no/arealdekke/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/arealdekke/>

Statens kartverk <http://www.statkart.no/>

Areal

Vernede områder¹ etter vernetype. km². 31. desember

¹ Områdene på Svalbard er fredet med hjemmel i svalbardmiljøloven. De er ikke tatt med i figuren.

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning.

Areal i strandsonen etter tilgjengelighet og bruk. Kommunegruppe. 1. januar 2010. Prosent

	Potensielt tilgjengelige arealer		Areal til bygninger og installasjoner		
	Mindre enn 25 grader terreng-helning	Med 25 grader terreng-helning eller mer	Bygnings-nært areal < 50m	Dyrket mark	Vei- og jernbane-areal
Alle kommuner	49,4	19,9	16,3	11,8	2,5
Oslofjordområdet ¹	34,2	5,2	51,6	5,8	3,2
Områder med stort arealpress ¹	43,9	11,6	28,9	13,0	2,6
Områder med mindre arealpress ¹	51,6	22,2	12,1	11,9	2,1

¹ Regjeringens forvaltningsområder for strandsonen.

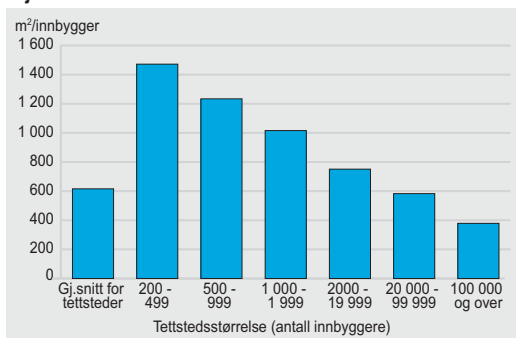
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/emner/01/01/areal/
Siste publisering	http://www.ssb.no/strandsone/ http://www.ssb.no/arealvern/ http://www.ssb.no/fysplan/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/arealvern http://www.ssb.no/tabell/strandsone/

Areal

Tettstedsareal per innbygger etter tettstedsstørrelse. 1. januar 2011

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Areal og bosatte i tettsteder. Hele landet, per 1. januar

	Tettstedsareal. km ²	Bosatte i tettsteder	Andel av befolkningen bosatt i tettsteder. Prosent
2000	2 139	3 396 382	76
2002	2 194	3 474 623	77
2003	2 225	3 514 417	77
2004	2 218	3 536 454	77
2005	2 219	3 560 137	77
2006	2 263	3 607 813	78
2007	2 294	3 655 391	78
2008	2 334	3 722 786	79
2009	2 340	3 780 068	79
2011	2 403	3 899 115	79

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

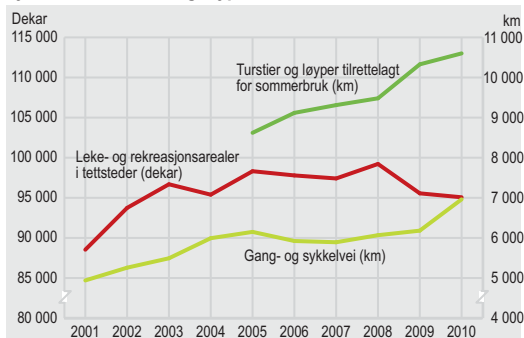
Siste publisering

<http://www.ssb.no/bef tett/>

Statistikkbanken

<http://www.ssb.no/tabell/bef tett/>

Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. Lengde gang- og sykkelveier, turstier og løyper med kommunalt driftsansvar

Kilde: KOSTRA (Kommune-STat-Rapportering).

Dispensasjonspraksis i kommunal saksbehandling¹. 2001 og 2010

Område- og tiltakstype	År	Antall søknader om dispensasjon innvilget	Andel søknader om dispensasjon innvilget. Prosent
Nye bygninger i landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder)	2001	3 646	74
	2010	1 936	84
Nye bygninger i områder med byggeforbud langs ferskvann	2001	269	80
	2010	249	60
Nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø	2001	1 096	67
	2010	1 122	74
Tiltak i spesialområder for bevaring av kulturminner	2001	96	55
	2010
Dispensasjoner for motorferdsel i utmark	2001	11 863	94
	2010	13 875	95

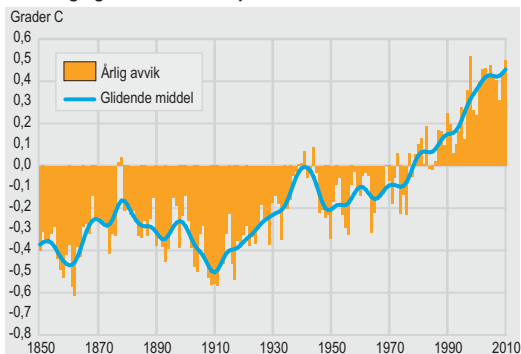
¹ For 2001 gjelder tallene kun kommuner som har rapportert, ca 80 % av alle kommuner.

Kilde: KOSTRA (Kommune-STat-Rapportering).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fysplan/ http://www.ssb.no/miljo_kostr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/miljo_kostr/

Utvikling i global middeltemperatur¹

¹ Avvik i forhold til normalverdien for perioden 1961-1990.

Kilde: Climate Research Unit - University of East Anglia og Hadley Centre - UK Meteorological Office.

CO₂-utslipp i utvalgte land. 2008 og endring fra 1990

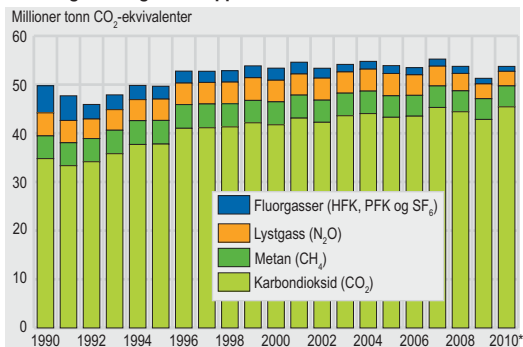
	CO ₂ -utslipp 2008. Millioner tonn	Prosent av totalen i verden. 2008	Endring fra 1990. Prosent
Kina	7 032	23,3	185,8
USA	5 461	18,1	11,9
Russland	1 709	5,7	-23,1
Japan	1 208	4,0	10,4
Tyskland	787	2,6	-18,1
Storbritannia	523	1,7	-8,3
Frankrike	377	1,3	-5,5
Ukraina	324	1,1	-49,6
Finland	57	0,2	10,9
Danmark	46	0,2	-8,7
Sverige	49	0,2	-5,1
Norge	44	0,1	27,7

Kilde: Norge: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet. Andre land: FNs statistiske kontor/CDIAC (Carbon Dioxide Information Analysis Center).

Mer informasjon

Temperatur	http://hadobs.metoffice.com/hadcrut3/diagnostics/global/nh+sh/
Utslipp	http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=749&crd=
	http://cdiac.ornl.gov/

Utvikling i klimagassutslipp 1990-2010*

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av klimagasser etter kilde. Mill. tonn CO₂-ekvivalenter

	1990	2000	2009*	2010*
I alt	49,8	53,4	51,3	53,7
Olje- og gassvirksomhet ¹	7,7	12,6	13,7	13,8
Industri og bergverk	19,1	17,0	11,3	11,9
Energiforsyning	0,3	0,5	1,8	2,1
Veitrafikk	7,8	8,5	9,8	10,1
Annen transport ²	5,6	6,3	6,6	7,3
Jordbruk ³	4,5	4,5	4,2	4,2
Andre utslippskilder	4,8	3,9	3,9	4,4

¹ Inkluderer forbrennings- og prosessutslipp fra offshore og landanlegg (i hovedsak gassterminaler).

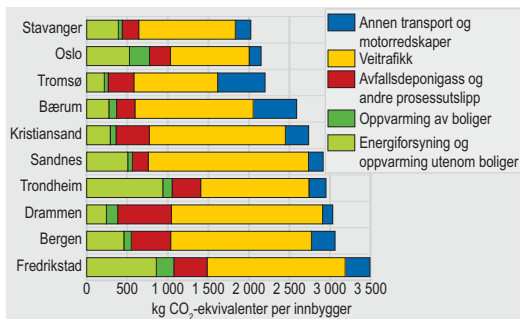
² Inkludert motorredskap m.v. ³ Ikke forbrenningsutslipp.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/emner/01/klima_luft/
Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/

Utslipp av klimagasser fordelt på ulike kilder¹. De ti mest folkerike kommunene. 2009

¹ Jordbruk, industri og olje- og gassvirksomheten er ikke inkludert.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- forurensningsdirektoratet.

Husholdningenes og de enkelte næringenes bidrag til totale klimagassutslipp og produksjon. 2010*

	Utslipp av klimagasser. Prosent	Produksjon. Prosent
Jordbruk, skogbruk og fiske	9	2
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	21	15
Industri	18	19
Kraft- og vannforsyning, Bygg og anlegg	6	9
Transport	34	8
Tjenesteytende næringer ¹	2	30
Offentlig administrasjon ²	2	17
Husholdninger	8	.

¹ Tjenesteytende næringer inkl. varehandel, reparasjoner, hotell- og restaurantvirksomhet.

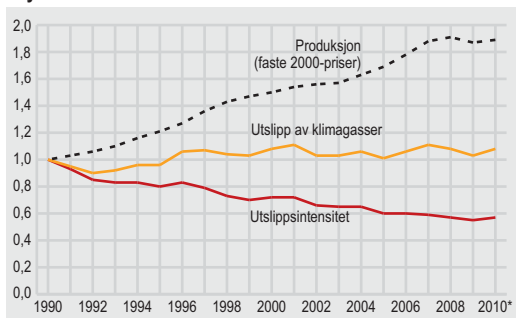
² Offentlig administrasjon inkl. undervisning og helse- og sosialt arbeid.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/knr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/nrmiljo/ http://www.ssb.no/tabell/knr/

Utslippsintensitet¹, utslipp av klimagasser og produksjon knyttet til norsk økonomisk aktivitet^{2, 3}. Indeks 1990=1

¹ Utslippsintensitet er et uttrykk for forholdet mellom utslipp til luft og aktivitetsnivå, og uttrykkes her i CO₂-ekvivalenter per millioner kroner produksjon (i faste priser). ² Utslipp av klimagasser fra norsk økonomisk aktivitet skiller seg fra de nasjonale utslippstallene som publiseres av Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet, ved at utenriks sjøfart og utenriks luftfart er inkludert. ³ Ekskl. husholdningene. Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslippsintensitet for klimagasser knyttet til norsk økonomisk aktivitet, etter næring. Tonn CO₂-ekvivalenter per million kroner produksjon

	1990	2000	2010*
Totalt for næringer tilknyttet norsk økonomisk aktivitet	35,8	25,8	20,5
Jordbruk, skogbruk og fiske	165,5	117,7	90,4
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	41,9	36,1	39,8
Industri	54,0	36,3	20,0
Kraft- og vannforsyning, Bygg og anlegg	16,2	14,0	17,5
Transport	128,1	113,3	125,3
Tjenesteytende næringer ¹	3,5	1,8	1,3
Offentlig administrasjon ²	4,1	2,5	2,6

¹ Tjenesteytende næringer inkl. varehandel, reparasjoner, hotell- og restaurantvirksomhet.

² Offentlig administrasjon inkl. undervisning og helse- og sosialt arbeid.

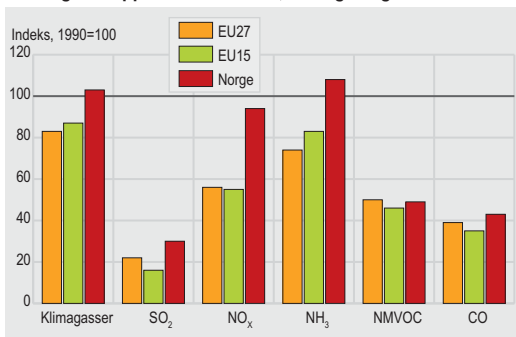
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/klimagassr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/nrmiljo/ http://www.ssb.no/tabell/klimagassr/

Klima og luftforurensning

Endring i utslipp fra 1990 til 2009, EU¹ og Norge

¹ For EU gjelder SO_x.

Kilde: EEA, Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O), endring (prosent) og GWP-verdi¹ for gassene

	CO ₂ Mill. tonn	CH ₄ 1 000 tonn	N ₂ O 1 000 tonn
1990	34,8	222,2	15,3
1995	37,8	231,6	14,1
2000	41,7	224,9	14,3
2005	43,3	210,7	14,8
2010*	45,4	204,8	9,7
Endring 1990-2010 (prosent)	30,6	-7,8	-36,7
GWP-verdi	1	21	310

¹ GWP-verdien (Global Warming Potential) for en gass er påvirkningen på drivhuseffekten sammenliknet med CO₂-påvirkningen.

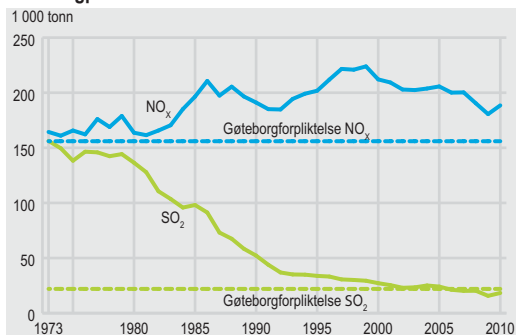
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/
Eksterne kilder	http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2010/ http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-emission-inventory-report

Luftforurensning

Utslipp av NO_x og SO₂ og utslippsforpliktelser under Gøteborgprotokollen

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av NO_x og SO₂ etter kilde. 1 000 tonn

	1980	1990	2000	2009*
NO_x, i alt	164	191	212	181
Skip og båter	55	56	66	52
Veitrafikk: avgasser	50	61	52	40
Stasjonær forbrenning i olje- og gassvirksomhet	12	27	45	50
Andre kilder	47	47	49	38
SO₂, i alt	136	52	27	16
Industri og bergverk; prosessutslipp	61	30	17	8
Industri og bergverk; stasjonær forbrenning	45	7	3	2
Skip og båter	11	6	3	3
Veitrafikk: avgasser	4	3	0	0
Annet, hovedsakelig forbrenningsutslipp	15	6	4	3

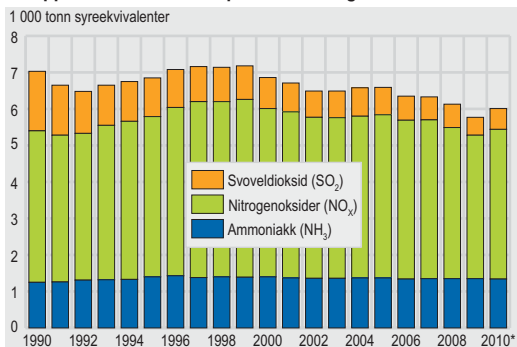
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/agassn/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/luft/>

Utslipp av forsurende komponenter i Norge

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av SO₂ og NO_x per innbygger. Utvalgte land

	SO ₂ kg per innbygger		NO _x kg per innbygger	
	1990	2009	1990	2009
Storbritannia	65	6	51	18
Tyskland	67	5	36	17
Russland ¹	41	10	24	25
Sverige	14	3	36	16
Danmark	34	3	52	24
Norge	12	3	53	37

¹ Kilde for tallene er "Expert emissions used in EMEP models". Tallene omfatter bare den europeiske delen innen EMEP-regionen.

Kilde: EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme).

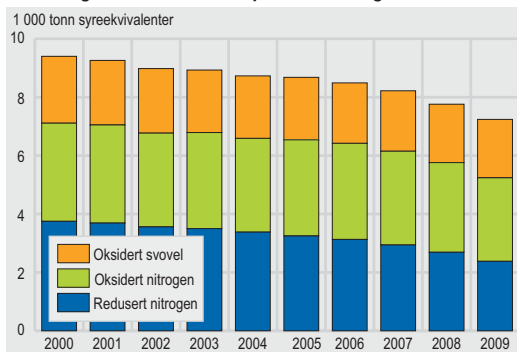
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/agassn/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/luft/>

EMEP <http://www.ceip.at/>

Avsetning av forsurende komponenter i Norge

Kilde: EMEP.

Import av ozonnedbrytende stoffer til Norge. ODP-tonn^{1,2}

	ODP-tonn
1986	2 911
1990	2 196
1995	97
2000	60
2005	15
2010	2

¹ De ulike stoffene har forskjellig ozonnedbrytende potensial (ODP), og stoffene er her vektet med sine spesifikke ODP-faktorer før summering.

² Fra 2010 er det generelt ikke lenger lov å importere ozonreduserende stoffer, men det er noen unntak, blant annet til bruk i laboratorier og til analyse.

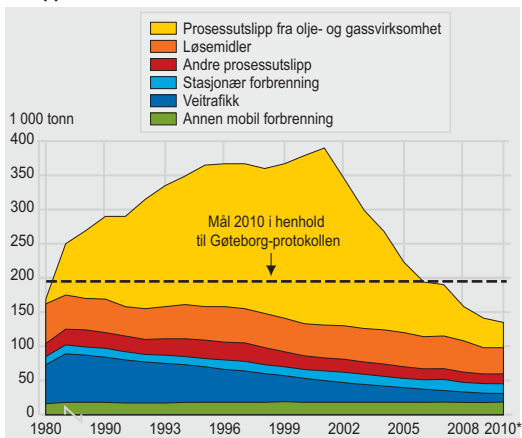
Kilde: Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

EMEP	http://www.emep.int/publ/reports/2010/Country_Reports/report_NO.pdf
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Mal-og-nokkeltall/Mal-og-nokkeltall/Nedbryting-av-ozonlaget/

Luftforurensning

Utslipp av NMVOC¹ etter kilde

¹ NMVOC = Flyktige organiske forbindelser unntatt metan.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av karbonmonoksid (CO) etter kilde. 1 000 tonn

	1990	1995	2000	2009*
I alt	747	643	512	319
Veitrafikk	433	344	225	86
Boliger	152	159	163	134
Andre kilder	161	140	124	99

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

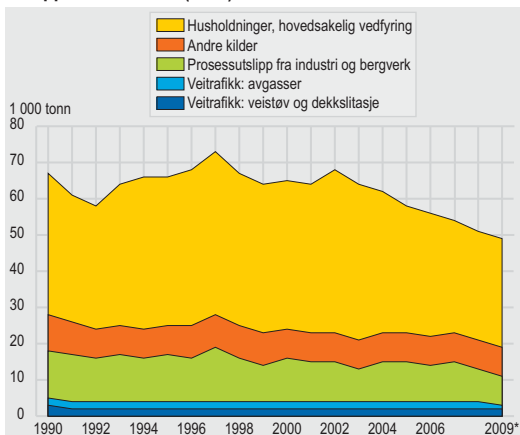
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/agassn/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/luft/>

Luftforurensning

Utslipp av svevestøv (PM₁₀) etter kilde

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp til luft av tungmetaller. kg

	1990	1995	2000	2009*
Bly	188 280	24 045	9 638	5 676
Kvikksølv	1 463	855	739	513
Kadmium	1 174	1 049	777	490
Kobber	23 022	19 881	20 762	22 864
Krom	12 785	11 350	8 699	2 901
Arsen	3 512	3 297	2 897	1 278

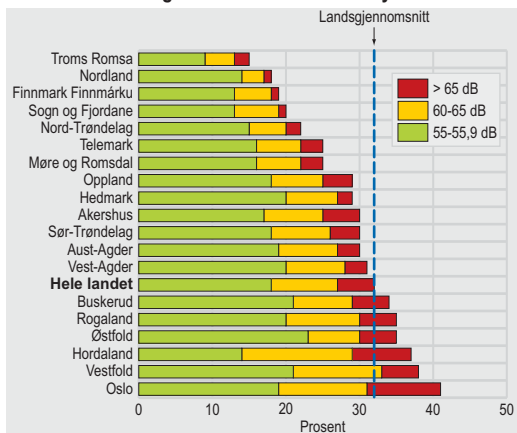
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/milgiftn/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/luft/>

Andel av befolkningen utsatt for veitrafikkstøy. 2007

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Vegdirektoratet.

Støyplageindeks (SPI) etter kilde¹

	SPI 2007	Andel 2007. Prosent	Endring 1999-2007. Prosent
I alt – alle identifiserte kilder	603 900	100	9
Veitrafikk	476 700	79	15
Industri	27 100	4	5
Annen næringsvirksomhet	15 100	3	-1
Luftfart	25 100	4	-13
Jernbane	21 900	4	-31
Andre kilder ²	38 000	6	...

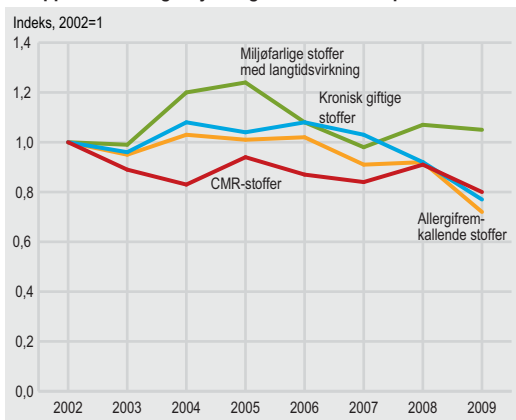
¹ SPI beregnes ved å multiplisere antall eksponerte personer innen hvert lydnivå med gjennomsnittlig plagegrad for det aktuelle lydnivået. ² Bygg- og anleggsvirksomhet, motorsportbaner og skytebaner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2009-05-14-01.html
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Stoy/

Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer fordelt på fareklasser

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer, fordelt på fareklasser¹. 1 000 tonn

	2002	2004	2009
Bruk			
CMR-stoffer ²	2 998	1 950	1 691
Kronisk giftige stoffer	160	186	212
Allergifremkallende stoffer	141	154	128
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	587	609	516
Utslipp			
CMR-stoffer ²	4,1	3,9	3,3
Kronisk giftige stoffer	0,8	0,8	0,6
Allergifremkallende stoffer	3,7	3,7	2,7
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	4,8	6,0	5,1

¹ Fordi et stoff kan ha flere risikosekninger, kan det også inngå i flere fareklasser. Utslippsestimatene for fareklassene er dermed ikke direkte adderbare.

² CMR-stoffer: Stoffene kan forårsake kreft (C), mutasjoner (M) eller problemer med reproduksjonen (R).

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

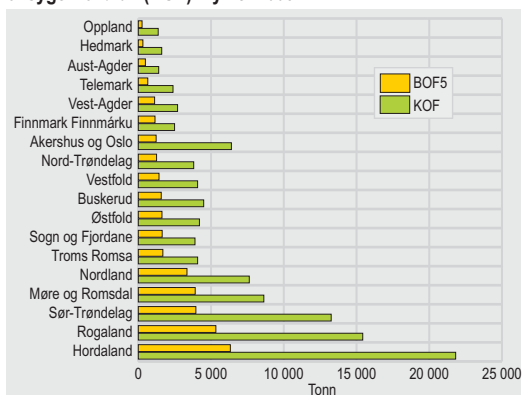
Mer informasjon

Siste publisering

http://www.ssb.no/emner/01/04/rapp_emissions/
<http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2010-04-28-01.html>

Vannforurensning

Kommunalt avløp. Utslipp av organisk materiale målt ved biokjemisk oksygenforbruk (BOF5) og kjemisk oksygenforbruk (KOF). Fylke. 2009

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen til Nordsjøen (Svenskegrensa til Lindesnes). Tonn

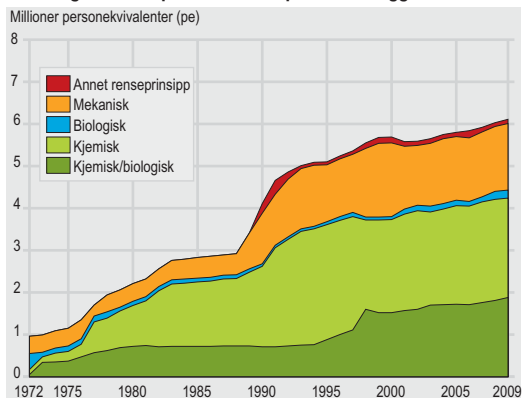
År	Fosfor		Nitrogen	
	I alt	Av dette fra kommunalt avløp	I alt	Av dette fra kommunalt avløp
1985	1 465	928	32 231	11 929
1995	836	344	26 855	10 362
2005	653	216	21 107	7 123
2008	622	209	22 389	8 753
2009	609	207	22 442	8 199

Kilde: Norsk institutt for vannforskning (NIVA).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/ http://www.ssb.no/emner/01/04/20/rapp_avlop/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avlut/
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Hav-og-vann/

Utvikling i renskapasitet for avløpsrenseanlegg

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen fra store avløpsanlegg (50 pe eller mer)

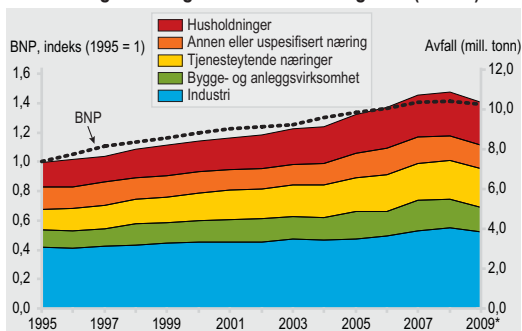
	2000	2005	2008	2009
Fosfor				
I alt (tonn)	825	735	801	796
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	0,2	0,2	0,2	0,2
Renseeffekt (prosent)	66,8	70,1	70,1	70,6
Nitrogen				
I alt (tonn)	13 191	11 879	12 701	13 394
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	3,7	3,2	3,2	3,3
Renseeffekt (prosent)	27,7	31,1	32,7	32,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avlut/

Avfallsmengder i Norge etter kilde. Endring BNP (indeks)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Avfallsmengder i Norge etter materiale. 1 000 tonn

Materiale	1995	2000	2005	2009 ¹
I alt	7 342	8 408	9 747	10 400
Papir, papp og drikkekartong	887	1 081	1 177	1 200
Treavfall	1 328	1 311	1 481	1 600
Våtorganisk avfall	1 070	1 270	1 490	1 700
Plast	327	380	437	510
Metall	919	936	1 054	1 100
Farlig avfall	632	672	966	1 100
Andre materialer	2 179	2 758	3 142	3 200

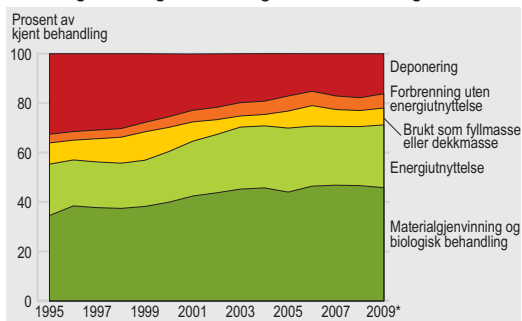
¹ Totalsummen stemmer ikke med summen av kategoriene pga. avrunding.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/emner/01/05/avfall/
Siste publisering	http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfregno/

Fordeling av vanlig avfall i Norge etter behandling

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp fra avfallsbehandling. Prosent av totale utslipp i Norge i 2009 og endring siden 1990

	Prosent av totale norske utslipp	Prosentvis endring fra 1990
Forbrenningsanlegg		
Svoveldioksid	0,7	-68
Nitrogenoksider	0,4	-19
Karbondioksid ¹	0,8	330
Bly	0,4	-99
Kadmium	0,8	-96
Kvikksølv	16,6	-49
Arsen	0,2	-98
Krom	0,1	-99
Kobber	0,1	-95
PAH-total	1,4	-25
Dioksiner	1,2	-99
Deponier		
Metan (klimagass) ¹	2,1	-37

¹ Regnet som prosentandel av totale klimagassutslipp i CO₂-ekvivalenter.

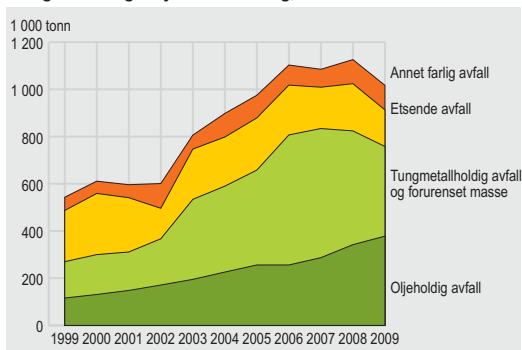
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfhand/ http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfhand/ http://www.ssb.no/tabell/avfregno/ http://www.ssb.no/tabell/luft/

Avfall

Farlig avfall til godkjent behandling, etter materiale¹

¹ Basert på registerdata 1999-2002 og skjemaundersøkelse av behandlingsanlegg 2003-2009.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Farlig avfall til godkjent behandling, etter type behandling¹. 1 000 tonn

Type behandling	2003	2009
Oppstått i Norge i alt	806	1 017
Materialgjenvinning og energiutnyttelse	65	114
Energiutnyttelse	105	132
Sluttbehandling	636	855
Lagerendringer ²	..	-85
Importert fra utlandet	255	268
Eksportert til utlandet	77	154

¹ Eksportert avfall er inkludert i de enkelte behandlingskategoriene.

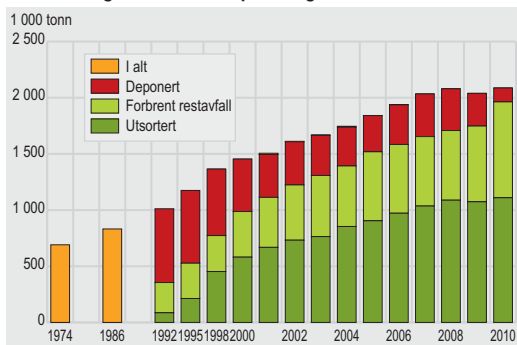
² Lagerendringer i 2003 er slått sammen med sluttbehandling

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfhand/ http://www.ssb.no/avfregno/ http://www.ssb.no/spesavf/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfhand/ http://www.ssb.no/tabell/avfregno/ http://www.ssb.no/tabell/spesavf/

Husholdningsavfall etter disponering

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mengde husholdningsavfall og utsorteringsgrad. De 10 største kommunene. 2010

Kommuner sortert etter synkende innbyggertall	Husholdningsavfall per innbygger. kg	Andel utsortert for gjenvinning. Prosent
Oslo	379	45
Bergen	361	43
Trondheim	387	46
Stavanger	391	64
Bærum	420	54
Kristiansand	501	60
Fredrikstad	519	49
Tromsø	314	40
Sandnes	392	64
Drammen	525	60

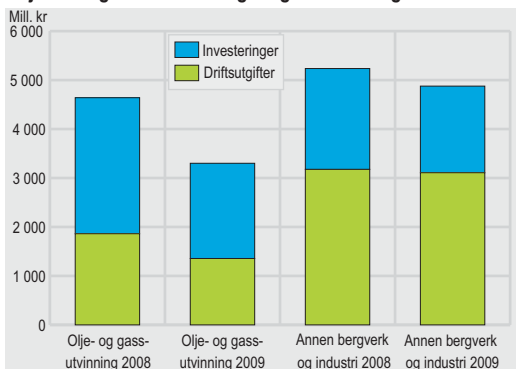
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfkomm/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfkomm/

Miljøvernutgifter

Miljøvernutgifter i industri og bergverk. 2008 og 2009

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Miljøvernutgifter i industri og bergverk, etter formål. 2009

	Millioner kroner	Prosent
I alt	8 177	100
Avfall	2 560	31,3
Avløp og produksjonsvann	1 537	18,8
Jord, grunnvann, overflatevann, hav og havbunn	1 418	17,3
Luftforurensning	1 135	13,9
Klimagasser	1 061	13,0
Annet	466	5,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

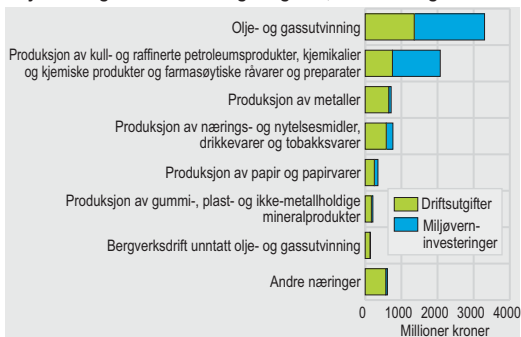
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/miljokostind/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/miljokostind/>

Miljøvernutgifter og klimakvoter

Miljøvernutgifter i industri og bergverk, etter næring. 2009

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kvotepliktige utslipp og vederlagsfrie klimakvoter. Totalt for perioden 2008-2010. Millioner tonn CO₂-ekvivalenter

Næring	Kvotepliktige utslipp	Vederlagsfrie kvoter
Kvotepliktige bedrifter, i alt	57,9	23,5
Kvotepliktige bedrifter uten vederlagsfri tildeling	35,3	0,0
Kvotepliktige bedrifter med vederlagsfri tildeling	22,6	23,5
Bergverk og utvinning, bedrifter med vederlagsfri tildeling	4,1	4,0
Industri, bedrifter med vederlagsfri tildeling	16,0	18,2
Næringsmiddelindustri	0,3	0,3
Trelast, trevare og treforedling	1,2	1,4
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri, metallindustri	14,5	16,4
Energiforsyning og avfallsforbrenning, med vederlagsfri tildeling	2,5	1,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

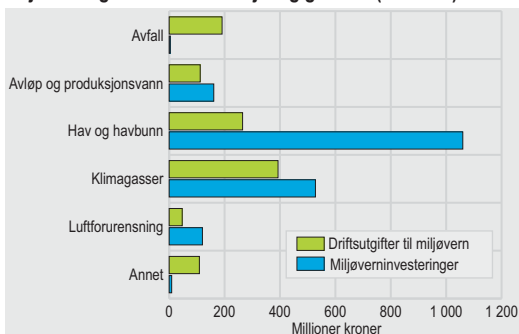
Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/miljokostind/>

Miljøvernutgifter

Miljøvernutgifter for norske olje- og gassfelt (offshore). 2009

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Miljøvernutgifter i norsk olje- og gassvirksomhet per miljøvernomsråde. 2009. Millioner kroner

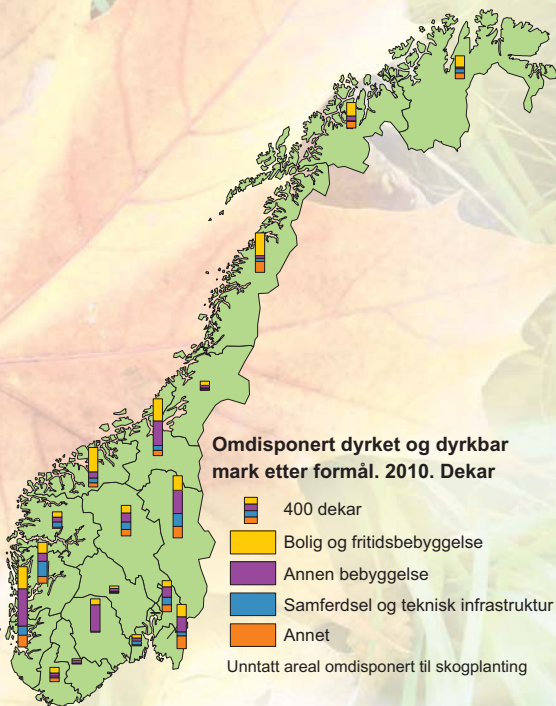
	Driftsutgifter til miljøvern	Miljøvern- investeringer	Totale miljøvern- utgifter
I alt	1 356	1 945	3 300
Avfall eller avfallsbehandling	271	90	361
Avløp og produksjonsvann	145	165	310
Jord, grunnvann, overflatevann, hav og havbunn	269	1 099	1 368
Klimagasser	485	529	1 014
Luftforurensning	62	12	74
Annet	123	50	173

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering
Statistikkbanken

<http://www.ssb.no/miljokostind/>
<http://www.ssb.no/tabell/miljokostind/>

Kilde: Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Statens kartverk.

Statistisk sentralbyrå

Oslo:

Kongens gate 6

Postboks 8131 Dep.

0033 Oslo

Telefon: 21 09 00 00

Telefaks: 21 09 49 73

Kongsvinger:

Oterveien 23

2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00

Telefaks: 62 88 50 30

E-post: ssb@ssb.no

Internett: www.ssb.no

ISBN 978-82-537-8201-0 (trykt)

ISBN 978-82-537-8202-7 (elektronisk)

ISBN 978-82-537-8201-0

9 788253 782010

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway